

νεῖς καὶ τοὺς ἀναρρώονοντας ἵνα προφυλάττωσι δῆθεν αὐτοὺς ἀπὸ πάσης βλαβεραῆς ἀτμοσφαιρικῆς ἐπιηρείας. Αἱ δῆθεν προφυλάξεις αὗται εἰσὶν ὁ μέγιστος τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἀναρρώονόντων πολέμιος. Πρώτιστος κανὼν, ὃν πρέπει νὰ τηρῶμεν ἐν τῷ δωματίῳ τῶν ἀσθενῶν ἢ ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν νοσοκομείων, κανὼν οὐ ἄνευ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι πάντες οἱ λοιποὶ καθίστανται περιττοί, εἶναι οὗτος, νὰ κατορθώσωμεν ὅπως ἄνευ ψύξεως τοῦ ἀσθενοῦς ἀναπνέη οὗτος ἀέρα τόσῳ καθαρὸν ὅσον καθαρὸς εἶναι ὁ ἐκτός τοῦ δωματίου ἀήρ. Πάντες οἱ περὶ τὴν νοσηλείαν τῶν ἀσθενῶν ἀσχοληθέντες διδάσκουσι τὴν συνεχῶς παρ' ἡμῖν παραγωνιζομένην ἀλήθειαν ταύτην. Ἡ ὀνομαστὴ φιλόανθρωπος Κυρία Nightingale, ἐν τῷ περὶ νοσηλείας ἀρρώστον πονήματι αὐτῆς (Notes on nursing, κτλ.) ἀναγράφει τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐν κεφαλίδι, συνεχῶς δὲ καὶ ὑφ' ὅλας τὰς μορφὰς πραγματεύεται καὶ ἐπανέρχεται εἰς τοῦτο. Μεθ' ὅσα ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω περιττὸν ὅλως ν' ἀναπτύξωμεν τὸ ἀπολύτως ὀρθὸν τῶν παρατηρήσεων τούτων τῆς ἐπιστημονικῆς νοσηλείας. Ἀληθῶς, ὅτε ἀήρ ἀνεπαρκῆς καὶ μεμολυσμένος καταβάλλει ταχέως τοὺς ὑγιεῖς, πολλῶ μᾶλλον προώρισται νὰ καταβάλλῃ τοὺς ἀσθενεῖς ὁ πνιγρὸς καὶ μεμολυσμένος ἀήρ τῶν δωματίων αὐτῶν, καθιστάμενος συχνάκις πρόσκομμα ἀνυπέροβητον εἰς τὴν θεραπείαν καὶ εἰς τὴν ἀνάρρωσιν αὐτῶν. Γινώσκουμεν πλείστους ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν, οἵτινες ἐδιδάχθησαν τὸ σφαλερὸν τῶν τοιούτων ἰδεῶν τῶν, διὰ τῆς ἀπωλείας τῆς ζωῆς αὐτῶν ἢ τῆς ζωῆς φιλιτάτων αὐτοῖς. Συνισθόμεν ἐπὶ τούτοις τὴν ἀνάγκην τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου λίαν πρακτικῶν παραγγελιῶν τοῦ Δ^{ου} Νικολάου Μακκᾶ (*Περὶ νοσηλείας ἀρρώστον, κτλ.*)

Παραλείποντες τὴν ἐκ διαφόρων αἰτίων προκύπτουσαν ἐνίοτε εἰδικῶς μiasματικὴν τοῦ ἀέρος κατάστασιν, ἣτις γεννᾷ ποικίλας νόσους, συμπεραίνουμεν ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι ἢ ἐκ τῆς φυσικῆς, ἐκ τῆς χημικῆς καὶ ἐκ τῆς φυσιολογίας θεωρία καὶ ἢ καθημερινῆ πείρα διδάσκουσι, ὅτι ἢ συνεχῆς ἀνκνέωσις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος εἶναι ὄρος ἀπαραίτητος τῆς διατηρήσεως τῆς ὑγείας τοῦ μὴ νοσοῦντος ἀνθρώπου, τῆς θεραπείας δὲ καὶ ἀναρρώσεως τοῦ πάσχοντος καὶ τοῦ ἀναρρώοντος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΤΥΠΑΛΟΣ.

ΤΙ ΕΣΤΙ ΠΑΤΡΙΣ

Ἡ πατρίς, δὲν εἶναι, ὡς Ἕλληνας παῖδες, ἢ πεδιάς ἢ ὀλόφος σας, ὁ γαυρὸς τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου σας, ἢ ὁ καπνὸς τῶν ἐστίων ὑμῶν ὁ ἀναβάντων εἰς τὸν ἀέρα, οὐδὲ ἡ κορυφὴ τῶν δένδρων ὑμῶν, οὐδὲ ἡ μονότονος τῶν ποιμένων σας ᾠδή. Ἡ πατρίς εἶναι ἡ Θεσσαλία διὰ τὸν Ἀκρηνᾶνα, ἡ Κύπρος, ἡ Κρήτη διὰ τὸν Ἀθηναῖον,

ὁ Ὀλυμπος, ὁ Πίνδος, ὁ Ἄθως διὰ τὸν ὄρενδον Ἀρχάδα, καὶ τὸν ἀγέρωχον τοῦ Ταυγέτου ὄρεσεῖδιον. Ἡ πατρίς εἶναι ἅπανα ἢ Ἑλλάς ἀπὸ τοῦ Αἴμου μέχρι τοῦ Μαλέα, ἀπὸ τοῦ Ἰονίου μέχρι τοῦ Φοινικίου πελάγους. Ἡ πατρίς εἶναι ὅσον τῆς ὠραίας γῆς μέρος λαλεῖ τὴν γλῶσσαν, τὴν ἁρμονικὴν Ἑλληνικὴν μας γλῶσσαν, εἶναι ὅ,τι κινεῖ τοὺς παλμοὺς τοῦ στήθους ἡμῶν, εἶναι ἢ ἐνότῃς τῆς θρησκείας, εἶναι ἢ σπονδῆ τοῦ αἵματος ἢ ἐξ ὅλων τῶν ἄκρων τῆς Ἑλληνικῆς γῆς προσέφερον οἱ ἀδελφοί, οἰγόνεις μας, εἰς τὴν βωμὸν τῆς ἀνορθωθείσης πατρίδος μας. Ἡ πατρίς εἶναι ἢ κινότῃς τοῦ Ἑλληνικοῦ ὀνόματος, εἶναι ὁ γλυκύτατος καὶ ἱερῶτατος τῆς ἐλευθερίας δεσμός. Ἡ πατρίς εἶναι τὸ ὠραῖον τοῦ οὐρανοῦ μας κυκλῶν, εἶναι ὁ γλυκὺς ἥλιος ὅστις μᾶς φωτίζει, εἶναι ἢ γαληνιαία θάλασσα ἣτις μᾶς περιβρέχει, εἶναι αἱ εὐφοροὶ γαῖαι, αἱ ἀπὸ τῆς Θράκης καὶ τοῦ Εὐξείνου μέχρι τοῦ Διούκου ἐκτεινόμεναι πελάγους. Ἡ πατρίς εἶναι ὅλοι ἡμῶν οἱ συμπολιταὶ μεγάλοι καὶ μικροί, πλούσιοι καὶ πένητες. Ἡ πατρίς εἶναι τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν ν' ἀγαπῶμεν, νὰ σεβώμεθα, νὰ δουλεύωμεν καὶ νὰ υπερασπιζώμεθα δι' ὅλων τῶν διανοητικῶν μας δυνάμεων, δι' ὅλης τῶν χειρῶν μας τῆς ἰσχύος, δι' ὅλης τῆς ἐνεργείας καὶ δι' ὅλης τῆς ἀγάπης τῆς ψυχῆς ἡμῶν.¹

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἐθνικότης ταπεινουμένη, ὁμοιάζει ποταμῷ στεριεύσαντι καὶ ἀποξηρανθέντι. Ἀποκαλύπτει τοὺς κροκοδείλους, οἵτινες ἐν τῇ ἰλύϊ αὐτοῦ ἐκρύπτοντο βαθύτατα. (Edgar Quinet.)

* * Ἐπτά πόλεις ἑλληνικαὶ ἤρσαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὁμήρου ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐνθ' ὧν καὶ τὰς ἐπτά εἶχε διατρέξει ἐπαιτῶν ἄρτον», εἶπεν ὁ Δισραῆλης, στιγματίζων τὴν ἀγνωμοσύνην τῶν ἀνθρώπων. Ἑλληνικὴ δὲ καὶ πατροπαράδοτος ἢ ἀρετὴ τῆς μετὰ θάνατον εὐγνωμοσύνης, διαπεραιωθείσα μέχρις ἡμῶν ἀλώβητος καὶ διὰ τῶν φιλανθρώπων παραγγελμάτων τοῦ Εὐαγγελίου. «Τὸν γὰρ μὴ ὄντα ἅπας εἶωθεν ἐπαινεῖν», εἶπε καὶ ὁ ἔθνικὸς Θεουκυδίδης. (Ν. Δραγοῦμης.)

* * Ἡ ἀπάντησις τοῦ ἀρχαίου Σπαρτιάτου πρὸς τὸν υἱὸν του, ὅστις παρεπονεῖτο ὅτι τὸ ξίφος του ἦτο βραχὺ, «Μήκυνέ το δι' ἐνὸς βήματος ἐμπρός», δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς οἰανδήποτε περίστασιν τοῦ βίου.

* * Σταθερὰ ἀπόφασις ἰσοδυναμεῖ πρὸς βαθυτάτην σοφίαν. (Ναπολέον Α'.)

* * Ἡ θέλησις εἶνε καὶ δύναμις.

* * Τρία τινὰ ὑπῆρξαν σύγχρονα εὐθὺς ἐν τῇ δημιουργίᾳ:—Ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἐλευθερία καὶ τὸ φῶς. (Κελτικὸν λόγιον.)

1. Ν. Σαρτόλος.

εἰς κατάστασιν νὰ δαπανήσῃσι περισσότερον τῶν 25 λ. διὰ τὸ χρήσιμον τοῦτο ὄργανον.

Διδάσκαλος.—Καὶ τοῦτο λέγεται: νὰ καταστήσῃ τις προσιτὰς τὰς μαχαίρας εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Ἐὰν ἠδύνατό τις νὰ κατασκευάσῃ ὑποδήματα πρὸς 1 δρ. τὸ ζεύγος, θὰ ἐξηφάνιζε τοῦ προσώπου τῆς γῆς ὅλα τὰ τσαρούχια καὶ τοὺς γυμνόποδας. Καὶ ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ κατασκευάζετο ἐπενδύτης ἀνά 2 δραχμὰς. . . .

Καλοτύχης.—Ἡ παραγωγὴ χρήσιμου τινὸς ἀντικειμένου εἰς μικρὰν τιμὴν, καὶ τοι ἐπιφέρουσα κέρδη, εἶναι ἀληθῆς προσφορὰ ὑπηρεσίας τῇ κοινωνίᾳ. Εἶναι ἀληθὲς εὐεργέτημα.

Διδάσκαλος.—Οὕτως, αἱ μηχαναὶ ἀπαλλάττουσι τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἐπιπονωτέρων ἐργασιῶν· πολλαπλασιάζουσι τὰ προϊόντα, καὶ ἐκπίπτουσι τὰς τιμὰς, καθιστῶσαι προσιτὰ ταῦτα καὶ εἰς τοὺς μὴ πλουσίους. Κάνουσι μάλιστα καὶ ἐργασίας ἃς μόνον αὐταὶ δύνανται νὰ πραγματοποιήσωσιν. Ἐνθυμηθῶμεν τὰς ἀτμαμάζας! Καὶ δὲν εἶναι μόνον αἱ μεγάλαι μηχαναὶ αἱ πρέχουσαι ἡμῖν σπουδαιοτάτας ὑπηρεσίας· μικρὰ τις μηχανή, καὶ ἀπλοῦν τι ἔτι ὄργανον δύνανται νὰ μᾶς εἶναι χρησιμώτατα καὶ νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν εὐημερίαν μας.

Ἐν μιᾷ λέξει, κοινωνία τις εἶναι τόσο πλουσιωτέρα ὅσον περισσότερα προϊόντα δύναται νὰ διαθέσῃ κατὰ συνέπειαν, ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν προϊόντων, αὐξάνει τὴν εὐημερίαν.

Γέρω-Πέτρος.—Ἴσως πολλάκις μία μηχανὴ ἐπιφέρει δυστυχήματα εἰς τινὰς ἀνθρώπους, ἤτοι εἰς ἐκείνους ὧν τὸ ἔργον ἀναπληροῖ, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι πάντοτε στιγμιαῖον.

Διδάσκαλος.—Πρέπει νὰ βοηθῶμεν τοὺς πάσχοντας, ἵνα ἀνακουφίζωμεν τὴν μεταβολὴν ταύτην τῆς θέσεώς των.

Ἡ διαγωνισμός.

Εἰς νέος χωριὸς, Ἀλέξανδρος Ῥαβδᾶς, ῥάπτῃς τὸ ἐπάγγελμα, ἐπανῆλθεν εἰς τὸ χωρίον μετὰ μακρὰν περιουσίαν εἰς τινὰς μεγαλοπόλους. Ἐνοικίασεν ἐργαστήριον τι καὶ ἤρχισε νὰ ἐργάζεται· καίτοι δὲ ἡ ἐργασία του ἦτον καλητέρα τῆς τοῦ Γέρω-Κωστῆ, ἐξέπεσε καὶ τὰς τιμὰς τῆς κατασκευῆς.

Ἡ Γέρω-Κωστῆς μετέβη ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν παραπονούμενος διὰ τὸν διαγωνισμὸν καὶ λέγων ὅτι ὁ Α. Ῥαβδᾶς ἔρραπτε μὲ τὴν μηχανήν, ὅτι αἱ ῥαφὰὶ δὲν ἦσαν στερεαὶ καὶ ἄλλα ὅμοια πράγματα.

Ἄλλὰ δὲν ἐπέτυχεν. Εἶδεν ὁ κόσμος τὴν ῥαπτικὴν μηχανήν. Ἡ Α. Ῥαβδᾶς τὴν ἔθετε διὰ τοῦ ποδὸς του εἰς ἐνέργειαν, ἐδειξε τὴν ῥαφήν, ἀπέδειξεν ὅτι ἦτον στερεὰ, ἀν καὶ κατασκευάζετο ταχέως.

Εἶπον λοιπὸν πολλὰ περὶ διαγωνισμοῦ, καὶ περὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ ὠφελείας, ἡ ζηρίας, καὶ ἐπὶ

τέλους συνεφώνησαν ὅλοι ὅτι τὸ κακὸν εἶναι ἐλάχιστον ἐν συγκρίσει τοῦ καλοῦ, ὅπερ ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ διαγωνισμοῦ.

—Ἡ Γέρω-Κωστῆς, ἃς ἀγοράσῃ καὶ ἐκεῖνος μίαν μηχανήν εἰπέ τις.

—Πρέπει λοιπὸν νὰ πληρῶμεν πάντοτε ἀκριβὰ τὰ φορέματά μας διὰ νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸν Γέρω-Κωστῆν! ἀνέκραξεν ἄλλος τις.

—Ἡ ἀληθῆς πρόοδος εἶναι ἡ εὐθηνεία τοῦ προϊόντος ἀνευ ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τῆς ἐργασίας.

—Ἡ διαγωνισμὸς εἶναι χρήσιμος, ἀπεκρίθη ὁ διδάσκαλος, ὅταν τὸν συνεβουλεύθησιν. Ἐνθυμεῖσθε πόσον ἐστοίχιζε τὸ σάκχαρι ὅταν εἰς μόνον παντοπώλης ὑπῆρχεν ἐν τῇ χωρίῳ; **Φίλιππος.**—Δύο δραχμὰς ἢ ὀκτὰ.

Διδάσκαλος.—Καὶ τώρα;

Φίλιππος.—Μίαν δραχμὴν καὶ ἐξήκοντα λεπτά.

Ἡ Συριανὸς πρέπει νὰ ζήσῃ ἀπὸ τὸ ἐμπόριόν του, καὶ διὰ νὰ ζήσῃ ἴσως ἦτον ὑποχρεωμένος νὰ πωλῇ τὸ σάκχαρι δύο δρ. τὴν ὀκτὰν. Ἐρχεται εἰς ὁμότεχνος ἀρκοῦμενος εἰς μικρότερον κέρδος, ὁ Συριανὸς ἀναγκάζεται νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ, ἄλλως χάνει τὴν πελατεῖαν του. Ἄλλως τε, ἴσως ὁ νεωστὶ ἐλθὼν ἔχει μέσον νὰ φέρῃ τὰ ἐμπορεύματά του μὲ ὀλιγώτερα ἔξοδα.

Καλοτύχης.—Ἡ διαγωνισμὸς ἐκπίπτει τὰς τιμὰς, καὶ ὅλος ὁ κόσμος ὠφελεῖται.

Ἀλέξανδρος.—Ἡ ἔμπορος ὅμως χάνει.

Διδάσκαλος.—Τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον. Ἄφ' ὅτου τὸ σάκχαρι πωλεῖται εὐθηνότερον, ἡ ἐξόδουσι πύξῃσε καὶ ἴσως ὁ Συριανὸς κερδίζει τόσο ὅσον καὶ ἄλλοτε.

Γέρω-Πέτρος.—Δὲν πιστεύω νὰ κερδίξῃ ἀπὸ τὸ σάκχαρι τόσο ὅσον ἐκέρδιζε πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀντιπάλου του· ἐκτὸς τούτου τώρα πωλεῖ καὶ σιδηρικὰ, δικέλλας, σφυρία, μαχαίρας, ὅστε πράγματι κερδίζει περισσότερον ἀπὸ ἄλλοτε.

Διδάσκαλος.—Ἐὰν δὲν ἐπέρχετο διαγωνισμὸς θὰ ἐξηκολούθει ὅπως καὶ ἄλλοτε· ἀλλ' ὁ διαγωνισμὸς φέρει τὴν ἀμιλλαν, καὶ ἡμεῖς ὠφελοῦμεθα, διότι σήμερον εὐρίσκωμεν πλησίον μας τὰ ἐργαλεῖα τὰ ὅποια ἄλλοτε ἠναγκαζόμεθα νὰ μεταβαίνωμεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν νὰ ἀγοράσωμεν.

Φίλιππος.—Καὶ ὁ νέος παντοπώλης πωλεῖ βιβλία καὶ ἀναδέχεται καὶ παραγγελίας διὰ τὴν πρωτεύουσαν.

Διδάσκαλος.—Προσπαθοῦμεν πάντοτε νὰ προμηθευόμεθα εἰς μικροτέραν τιμὴν τὰ ἀντικείμενα τῶν ὁποίων ἔχομεν ἀνάγκην· ὁ ἐργαστασιάρχης καὶ ὁ ἔμπορος τὸ γνωρίζουσι, καὶ προσπαθοῦσιν ὅσον δύνανται ἵνα ἡ παραγωγὴ τῶν εἰναι εὐθηνή. Ἡ πωλὼν εὐθηνότερον προ-